

In gesprek met Jehanne de Quillan

Een globaal verslag van een Zoom-gesprek op 16 augustus 2021

De Maria Magdalena lezing van 22 juli. De Engelse schrijfster Anne Baring had de vertaalster van het Gospel of The Beloved Companion, Jehanne de Quillan, een Vimeo-link doorgestuurd naar een Engelstalige lezing die ik op 22 juli 2021 voor de Mary Magdalene Study Association (MMSA) gegeven heb. Daar was Jehanne de Quillan kennelijk enthousiast over. Nadien zocht zij contact met mij. Op 11 augustus schreef zij hierover: *“I had the opportunity of listening to your recent Zoom presentation on Mary Magdalene and, while I cannot say that we would agree with all that you said, I wish to compliment you on the clarity and courage of your presentation.”*

Medio augustus 2021 wissel ik diverse mails met Jehanne de Quillan, degene die het Gospel of the Beloved Companion vanuit het Oudgrieks in het Engels en Frans vertaalde en becommentarieerde. Met haar had ik ruim een jaar geleden uitgebreid mailcontact gehad. Ik was hoogst verbaasd toen zij in augustus 2021 opnieuw contact opnam. Ik had namelijk nooit antwoord van haar gehad op een uitgebreide mail die ik begin november 2020 naar haar stuurde. In die mail bood ik excuses aan en gaf de reden waarom mijn antwoord tegen mijn gewoonte in een maand op zich had laten wachten. Dat had te maken met het feit dat ik *Maria Magdalena Ontsluierd* begin november moest inleveren. Pas daarna was ik in de gelegenheid haar op haar mail van eind september te antwoorden. Ik kreeg geen antwoord op die uitgebreide mail. Het was eerder voorgekomen dat zij niet of pas na lange periodes van stilzwijgen antwoordde, dus bij mij ging geen alarmbel rinkelen toen zij niet antwoordde. Het contact was van enigszins stroef verlopen, mede omdat haar gemeenschap mij geen toestemming gaf mijn eigen Nederlandse vertaling te gebruiken voor het boek *Maria Magdalena Ontsluierd* dat ik uiteindelijk begin november zou inleveren. Alles moest herschreven en geparafraseerd.

De Zoomafspraak. Nu bijna een jaar later neemt zij dus opnieuw contact op. Wij mailen heen en weer en om verdere misverstanden te voorkomen, stel ik haar voor een Zoomafspraak te maken en dat vindt zij een goed idee. Op maandag 16 augustus is het dan zover. Op het scherm zie ik een slanke vrouw met een langgerekt gezicht, omlijst door lang zwart krullend haar. Zij heeft lange, sierlijke handen waarin een enkele, platte gouden ring prijkt. Later in het gesprek deelt zij mij mee dat zij 74 jaar oud is. Dat zou je haar niet geven. Zij zit buiten met haar laptop. Zij draagt een donkere trui en heeft een sjaal om haar hals gewikkeld. Zij blijkt boven op een bergtop in Vermont in de USA te verblijven en de verbinding is gebrekkig. Soms vallen er halve zinnen weg. Zij vertelt dat zij voorafgaand aan Covid vanuit Frankrijk naar de VS kwam en nu door Covid niet meer wegkomt. Momenteel woont en werkt zij dus in de VS.

Over Vermont. Wanneer ik de geschiedenis van de staat Vermont in de USA opzoek, blijkt dat er sinds de 17^e eeuw Franse kolonisten naar Vermont getrokken zijn. Daar stichten ze een ‘Nieuw-Frankrijk’ zoals de Engelsen aan de Oostkust van de VS een ‘New England’ stichten. Het komt tot een confrontatie tussen Fransen en Engelsen. De hierop volgende Zevenjarige oorlog wordt door de Fransen verloren. In 1764 geven de Fransen het gebied op en valt het toe aan de Engelsen. Dit alles verklaart de binding van de Franstalige Jehanne de Quillan met dit van oorsprong Indiaanse en later door de Fransen en Engelsen bezette gebied.

Een globaal verslag. In onderstaande geef ik een globaal verslag van ons gesprek. Wat onwennig zitten wij tegenover elkaar en het gesprek komt – mede door de soms wegvallende verbinding – enigszins traag op gang. Zij meldt mij dat zij inmiddels heeft uitgezocht waarom zij mijn mail van begin november 2020 nooit ontvangen heeft. En daar dus ook niet op kon antwoorden. Haar

Laconneau organisatie wisselde juist toen van provider en zij vermoedt dat mijn mail tussen twee providers is blijven hangen. Ik neem het voor kennisgeving aan.

Over Laconneau. Zij vertelt dat haar Laconneau organisatie op de bergtoppen in Vermont twee domeinen bezit met land eromheen. Hier wonen leden van de groep intern; zij verplaatsen zich vandaaruit naar hun werk buiten het domein. Het is een organisatie alleen voor vrouwen. Zij zijn gegroepeerd in cirkels en nemen besluiten in een overkoepelende raad, en wel in consensus. Er zijn vestigingen in de VS, in Noorwegen en in Frankrijk. De wortels liggen in Frankrijk; dat blijkt uit de naam Laconneau en uit het wapen dat op de Laconneau-website vermeld wordt. Onder een viertal symbolen – drie gelijkbenige kruisen en een Franse lelie valt – valt in het Occitaans te lezen dat over zeven eeuwen de laurier weer zal bloeien. Zie ook de Franse vertaling van deze Occitaanse spreuk in het boek van Jehanne in de Toewijding op p. iii: “Après sept cents ans la Vigne reverdira une fois de plus.”

Op zoek naar mannen. Om de eenzijdigheid van een vrouwenorganisatie te doorbreken zoeken de Laconneau-dames sinds kort toenadering tot de Unitarische kerk waarin een aantal mannen functioneren. Deze kerk is er hierna toe overgegaan om enkel en alleen het evangelie van Miryam in de diensten te gebruiken. Dat alles heeft tot gevolg dat het GBC nu al tijden lang in de top tien van Amazon.com staat, iets waar Jehanne zich zeer ingenomen mee toont. Ook zijn er contacten met de Dominicanessen in de VS. Vanwege dit onderlinge contact is de vrouwelijke tak van de Amerikaanse orde ‘gevisiteerd’ door een kerkelijke functionaris uit Rome. Vroeger zou men hem een inquisiteur genoemd, aldus Jehanne de Quillan. Onverrichterzake keert deze, zoals Jehanne letterlijk zegt, terug naar Rome ‘met de staart tussen de benen’. Wij moeten beiden om glimlachen om deze merkwaardige speling van het lot. Het is de omgekeerde wereld. In de Middeleeuwen golden de Dominicanen als *domini-canen* of te wel de *canes* of ‘honden’ van de *Dominus* of ‘Heer’. *Domini-canen* was een Middeleeuwse scheldnaam voor de Dominicanen die de Katharen fel vervolgden. En nu sturen de Dominicanessen in de 21e eeuw de toezichthouder gewoon terug naar Rome!

La Tradition. Jehanne de Quillan kenschetst Laconneau in eigen woorden als ‘een politieke en maatschappelijk façade’. Het is ‘a public face’ voor een veel oudere organisatie die zij La Tradition noemt. Ook uitgeverij Éditions Athara in Foix is een recente poot aan de Laconneau organisatie waarachter dus de veel oudere La Tradition schuilgaat. Op de website kun je lezen dat La Tradition wortelt in het voor-christelijke Zwarte Zee gebied en teruggaat op een matrifocale traditie, hetgeen bij mij onmiddellijk associaties met de Amazone-culturen oproept. Zelf komt Jehanne over als een onafhankelijke, rationele en uiterst zelfbewuste dame. Zij doorkruist de VS en geeft tal van cursussen over de spirituele vrouwengeschiedenis, waaronder ook cursussen over het evangelie van Miryam. Naar eigen zeggen schoolde Laconneau hier inmiddels 7000-8000 studenten. Volgens de website geeft Laconneau al meer dan 2000 jaar een orale traditie door, gebaseerd op matrifocale spiritualiteit.

De weg van La Tradition noordwaarts. La Tradition verplaatst zich vanuit het Zwarte-Zee-gebied noordwestwaarts om in de 8^e eeuw in de Languedoc op te duiken. In 13^e en 14^e eeuw wordt de organisatie tijdens de Albigenzer Kruistocht en de daarop volgende Inquisitie gedwongen ondergronds te gaan. La Tradition overleeft ondanks zware en soms dodelijke aanvallen van de kerk, aldus de website. De leden trekken als vluchtelingen van de inquisitie naar Noordoost-Frankrijk. En ondanks onderdrukking en vervolging overleeft La Tradition daar. Ik vermoed dat een deel van deze groep vrijdenkers in de 17^e eeuw uitgeweken is naar de VS.

Het drievoudig pad: men bewandelt het drievoudig pad van Contemplatie, de juiste Gedachte en juist Handelen. Het gaat om innerlijke groei in combinatie met een gezond dieet en ‘a unique form of

martial arts' om het lichaam fit te houden. De dames beoefenen dus een eigen soort vechtsport. Opnieuw gaat de Amazone-bel bij mij rinkelen. <http://laconneau.org/home.html>

Opkomen voor vrouwenrechten. Laconneau zet zich in om belangrijke vrouwen die in de patriarchale geschiedschrijving onzichtbaar zijn, zichtbaar te maken. Men wil de vrouwengeschiedenis herontdekken. Laconneau ontwikkelt lesprogramma's over vrouwen die zich in die vrouwengeschiedenis ontpoppen als strijdsters voor een rechtvaardige en gelijkwaardige wereld. Zie <http://laconneau.org/womensaffairs.html>. Vandaar dat Jehanne de VS doorkruist om hierover te onderrichten. De leeslijst op de website geeft vijf categorieën aan met geschiedenis, vrouwenstudies, politieke wetenschappen en filosofie, fictie en als vijfde en laatste spiritualiteit. <http://laconneau.org/ReadingRoom.html>

Complimenten voor mijn lezing van 22 juli. Zoals in de aanhef van dit artikel vermeld, schreef Jehanne naar aanleiding van mijn Maria Magdalena-lezing op 11 augustus: *"I had the opportunity of listening to your recent Zoom presentation on Mary Magdalene and, while I cannot say that we would agree with all that you said, I wish to compliment you on the clarity and courage of your presentation."*

Geen neo-Kathaarse groep. Ik vraag haar met welke elementen uit de lezing Laconneau het niet met mij eens is. Jehanne meldt dat het niet juist is om haar organisatie een *neo*-Kathaarse organisatie te noemen. Dat wat volgens haar over de Katharen vandaag de dag bekend is, is niet meer dan een verwording van wat de Katharen ooit waren. Het beeld in het westen is zwaar vervuild doordat inquisiteurs de meest simpele Katharen ondervroegen, die een onjuist beeld gaven van de leer. Het is op deze onjuiste informatie dat vele westerse Katharen-kenners zich baseren zonder de kern van het Katharisme werkelijk te begrijpen. Ik knik bevestigend: hoe vaak heb ik mij moeten verzetten tegen wetenschappers die beweren dat vroeg-christelijke gnosis, de gnostiek en het Katharisme als middeleeuwse vorm daarvan 'dualistisch' zijn terwijl ik vind dat het hier uiteindelijk om eenheid gaat. Dit vermeende dualisme komt uit de koker van hun tegenstanders, de kerkvaders, die hun dit in de schoenen schuiven.

Banden met de Katharen. De bekende Engelse auteur Anne Baring, een goede bekende van Jehanne de Quillan, schreef mij in een brief van 6 augustus dat het manuscript van Miryam het eigendom was van een besloten *Kathaarse* gemeenschap in Zuidwest-Frankrijk. In de 12^e eeuw is het door deze gemeenschap vanuit het Grieks in het Occitaans vertaald. Sinds die tijd zijn beide manuscripten in het bezit van deze gemeenschap. De Laconneau-gemeenschap moet verbindingen hebben met de middeleeuwse Katharen gezien de spreuk in hun logo dat na de vernietiging van de Katharen de laurier na 700 jaar weer zou bloeien.

Het gaat niet om het fysieke maar om het geestelijke aspect. Een tweede punt van kritiek van Jehanne op mijn lezing is het feit dat het niet om de fysieke band tussen Jeshua en Maria Magdalena zou gaan maar om een geestelijke band. Wat dat laatste betreft, ben ik het ten dele met haar eens. Het gaat uiteindelijk om een innerlijk geestelijk huwelijk, waarin het vrouwelijke en mannelijke in ieder mens samenkomen in de bruidskamer. Van dat innerlijke heilige huwelijk is het aardse fysieke huwelijk een afspiegeling. Ik zie echter niet waarom een aards en fysiek huwelijk dat innerlijke geestelijke huwelijk in de weg zou staan. Ik ben met haar eens dat sommige moderne studies zo gefocust zijn op het fysieke huwelijk dat het innerlijke geestelijke innerlijke huwelijk uit beeld verdwijnt. Het gesprek ontwikkelt zich meer inhoudelijk en langzamerhand ontdekken we dat wij beiden vaak op een lijn zitten en min of meer dezelfde benadering hebben. Dat doet haar verder ontdooien en haar vertrouwen in mij groeit.

Geen Da Vinci Code. Opnieuw ventileert Jehanne haar grote ergernis over de stortvloed aan modieuze informatie die de 21^e eeuwse Maria Magdalena-fan over zich uit gestort krijgt. Dat had zij in eerdere mails ook al gedaan en dat was niet nieuw voor mij. Jehanne neemt afstand van de Da Vinci code en ook van allerlei gechannelde informatie die van van Jeshua and Miryam niets meer of minder maken dan moderne 'rock stars' en hun vervormen en misvormen al naar gelang de 21^e eeuwse tijdsgeest. Zij verafschuwt deze in haar ogen op sensatie beluste moderne interpretaties. Zij spreekt echter wel haar genoegen uit over de belangstelling vanuit de joodse gemeenschap over de Boom van Leven die in hoofdstuk 42 van het Evangelie van Miryam ter sprake komt.

Geen interviews. Zij herhaalt het standpunt van de raad, die kennelijk op democratische wijze over belangrijke dingen beslist. Er worden over het evangelie van Miryam GEEN interviews gegeven; men neemt niet deel aan academische debatten. Het evangelie van Miryam spreekt voor zich en daar moeten de mensen het mee doen. Men heeft geen behoefte aan wetenschappers die het evangelie aan flarden redeneren. Daarom wordt de verblijfplaats geheimgehouden en worden er geen foto's van de tekst verspreid. Het is voor de gewone mensen vrijgegeven en het spreekt tot hun hart, zoals blijkt uit de enorme populariteit. Het gaat om het evolutionair perspectief dat in de tekst geboden wordt. De mensen zijn er blij mee getuige het feit dat het boek al zo lang zo hoog op de top tien van bij Amazon verkochte boeken staat. Ook hierin kan ik Jehanne volgen. Na afloop van de MMSA lezing op 22 juli wil de directeur een website inrichten voor academische discussie. Per omgaande heb ik hem duidelijk dat ik hier absoluut niet mee bezig wil zijn, er geen tijd en energie voor heb omdat ik al weer aan een volgend project werk waarin het evolutionaire- of bewustzijnsaspect meer aan de orde komt. Dat begrijpt hij. Wanneer ik haar dit vertel, haalt Jehanne opgelucht adem, knikt goedkeurend en begrijpt eens te meer hoezeer wij op een lijn zitten.

Jeshua en Miryam als bodhisattva's. Jehanne maakt duidelijk dat zij zich sterk verzet om Jeshua en Miryam op een voetstuk te zetten. Dat is een vorm van afgoderij die de kerk succesvol op Jeshua heeft toegepast. Miryam en Jeshua zijn in de ogen van La Tradition niet meer of minder dan verlichte menselijke wezens, een soort bodhisattva's die op aarde incarneerden om de mensheid te helpen. Heel stellig en resoluut zegt zij: "When you deify a teacher, you create a monster." De leringen geven een evolutionair proces weer. Haar gemeenschap ziet zij als 'a way of life', een organisatie met een spirituele filosofie, geen religie, die lijkt op die van de (Katharse) bons hommes uit Middeleeuws Frankrijk.

Het wordt avond. In Vermont neigt de zonne ter kimme en wordt het avond. Wij spraken van 17.00 tot 18.45u. Zij verzekert mij dat ik altijd mag mailen en bellen wanneer ik wat wil weten. Ik ben bewust niet ingegaan om eerdere brandende vragen als waar het evangelie zich bevindt en wat de basistekst aan Griekse termen geeft. Ik zeg mijn hulp toe bij het schrijven van een voorwoord voor een toekomstige Nederlandse vertaling van Miryam's tekst. Het was Jehanne en de haren al eerder opgevallen dat de verkoopcijfers van haar Engelse boek in het Nederlandse taalgebied met sprongen zijn toegenomen. Ik leg haar uit dat ik de mensen hier stimuleer om haar Engelstalige boek met de authentieke tekst naast mijn Nederlandstalige boek te leggen. Het ene boek ondersteunt het andere. En opnieuw neemt haar vertrouwen in mij zienderogen toe.

Tot slot. Het was goed om met elkaar kennis te maken. Het heeft mij meer inzicht gegeven in de organisatie die zegt de tekst te bewaren en te bewaken. Het gesprek heeft eerder ontstaan wantrouwen weggenomen. De kou is uit de lucht. Dat doet een mensenhart goed. Zij zegt altijd bereikbaar te zijn voor mijn eventuele vragen. Het contact wordt in de toekomst voortgezet. Dat is hoopgevend voor de goede zaak van Miryam de Migdala, waar Jehanne en ik beiden voor staan.

Annine van der Meer, 6 september 2021.